

NARAS DOKUMENTS PAR AUTENTISKUMU

Pieņemts 1994.gada novembrī Narā, Japānā

IEVADS

1. Eksperti, kuri pulcējušies Narā, Japānā, atzīst, ka šāda foruma noorganizēšana ir Japānas speciālistu patiesas drosmes, gara un intelekta pierādījums, lai mestu izaicinājumu vispārpieņemtiem apgalvojumiem par kultūras pieminekļu saglabāšanu un apspriestu iespējas un līdzekļus, kas palielinātu cieņu pret kultūru un kultūras mantojuma dažādības saglabāšanu.
2. Mēs izsakām pateicību Pasaules Kultūras mantojuma komitejai, ka tā sniedza atbalstu vērtīgajām diskusijām par autentiskumu. Diskusiju mērķis bija analizēt autentiskumu, kas pilnībā saskanētu ar sabiedrības sociālajām un kultūras vērtībām, tādējādi vēlreiz pārskatot objektu ārkārtējo un universālo vērtību, kas izteikti iekļaušanai UNESCO Pasaules Kultūras un dabas mantojuma sarakstā.
3. Naras dokuments par autentiskumu pieņemts kā Venēcijas hartas (1964) turpinājums un papildinājums, ņemot vērā kultūras mantojuma nozīmes un iespēju pieaugumu mūsdienu pasaulē.
4. Pievēršot uzmanību autentiskumam kultūras mantojuma saglabāšanā, nepieciešams noskaidrot un izgaismot cilvēces kopējo atmiņu, jo īpaši tāpēc, ka globalizācija un viendabība ieņem aizvien nozīmīgāku lomu mūsdienu pasaulē, kur kultūras identitāti apdraud agresīvs nacionālisms un kultūras minoritāšu apspiešana.

KULTŪRAS UN KULTŪRAS MANTOJUMA DAŽĀDĪBA

5. Mūsu pasaules kultūru un kultūras mantojuma dažādība ir visas cilvēces neaizstājama garīgā un intelektuālā bagātība. Pasaules kultūru un kultūras mantojuma dažādības aizsardzība un pastiprināšana efektīvi jāveicina kā būtisks cilvēces attīstības faktors.
6. Kultūras dažādība pastāv laikā un telpā, pastāv prasība cienīt citas kultūras un visa veida pārliecību, ko tās sevī iemieso. Gadījumos, kad kultūras vērtības nonāk pretrunā, cieņa pret kultūru dažādību prasa visu pušu kultūras vērtību atzīšanu.
7. Visas kultūras un sabiedrības iesakņojušās specifiskās materiālo un nemateriālo formu un veidu izpausmēs, kas veido viņu kultūras mantojumu, tāpēc tā jāciena.
8. Svarīgi izcelt UNESCO pamatprincipu, ka kultūras mantojums pieder ikvienam un visiem kopā. Pienākums rūpēties un pārvaldīt kultūras mantojumu vispirms ir sabiedrībai, kas to radījusi, tad tai institūcijai, kuras pārziņā tas atrodas. Pievienošanās starptautiskajām hartām un konvencijām par kultūras mantojuma saglabāšanu nozīmē ietvertu principu un pienākumu ievērošanu. Katrai sabiedrībai ļoti vēlams līdzsvarot pašu kultūras prasības ar citu kultūru prasībām, taču nezaudējot individuālās pamatvērtības.

VĒRTĪBAS UN AUTENTISKUMS

9. Visu formu un vēstures periodu kultūras mantojuma saglabāšana saistīta ar vērtībām, ko tas iemieso. Mūsu spējas saprast šīs vērtības, pirmkārt, atkarīgas no vērtību ticamības un patiesīguma pakāpes, ko sniedz informācijas avoti. Informācijas avotu zināšana un izpratne, kā arī kultūras mantojuma sākotnējās un vēlākās raksturīgās iezīmes un tā nozīme, ir nepieciešamais pamats autentiskuma aspektu novērtēšanai.
10. No šāda viedokļa autentiskums apspriests un apstiprināts Venēcijas hartā kā būtisks vērtību kvalitātes faktors. Autentiskuma izpratne ieņem ļoti būtisku lomu jebkurā kultūras mantojuma zinātniskajā izpētē, saglabāšanas un restaurācijas plānošanā, objektu ierakstīšanas procedūrā atbilstoši Konvencijai par Pasaules Kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, kā arī citās kultūras mantojuma inventarizācijās.
11. Visi spriedumi par kultūras mantojuma vērtībām, kā arī par informācijas avotu ticamību var atšķirties starp kultūrām un pat vienas kultūras ietvaros. Tāpēc nav iespējams spriedumus par vērtībām un autentiskumu balstīt uz nemainīgiem kritērijiem. Gluži pretēji – cieņa pret visām kultūrām prasa, lai kultūras mantojums būtu vērtēts un apspriests savas kultūras ietvaros.
12. Tieši tāpēc vissvarīgākais un neatliekamākais uzdevums ir kultūras mantojuma raksturīgo vērtību atzīšana katras kultūras ietvaros atbilstoši ticamiem un patiesiem informācijas avotiem.
13. Atkarībā no kultūras mantojuma īpatnībām, kultūras konteksta un tā atfīstības laika gaitā, spriedumi par autentiskumu var būt saistīti ar lielu informācijas avotu dažādību. Informācijas avoti var ietvert tāds aspektus kā formu un dizainu, materiālu un saturu, derīgumu un funkciju, tradīcijas un tehniku, novietojumu un apkārtni, garīgumu, gaisotni un citus iekšējos un ārējos faktorus. Šie avoti pieļauj izstrādāt īpašus mākslinieciskos, vēsturiskos, sociālos un zinātniskos kritērijus kultūras mantojuma izpētei.

Naras dokumentu par autentiskumu izstrādājuši 45 dalībnieki Naras konferencē "Par autentiskumu saistībā ar UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzības konvenciju". Konference norisinājās 1994.gada 1.-6.novembrī Narā, Japānā. Konferenci rīkoja Kultūras Lietu Aģentūra (Japānas valdība) un Naras Prefektūra, sadarbojoties ar UNESCO, ICCROM un ICOMOS. Naras dokumenta galīgo variantu rediģējuši Naras konferences galvenie vadītāji Raimonds Lemjērs un Herbs Stovels.